

Tomografia komputerowa

Informacje dla Pacjentów

Badanie za pomocą **tomografii komputerowej** wykorzystuje promieniowanie jonizujące i powoduje napromieniowanie Pacjenta w czasie badania. Dawka promieniowania jonizującego jest różna, dla różnych badań, ale akceptowalna w diagnostyce. **Należy pamiętać, że wpływ promieniowania jonizującego na organizm nie jest obojętny.** Z tego powodu badanie wykonywane jest wyłącznie ze wskazań medycznych. Skumulowane dawki promieniowania jonizującego mogą mieć działanie szkodliwe. Jeżeli były wcześniej wykonywane badania z użyciem promieniowania jonizującego (tomografia, zdjęcie rentgenowskie itp.), bądź Pacjent był leczony z użyciem promieniowania jonizującego, należy ten fakt zgłosić personelowi medycznemu. Alternatywnym sposobem diagnostyki obrazowej jest wykonanie badania rezonansem magnetycznym lub USG. Jednakże obie metody diagnostyczne mogą nie stanowić optymalnego sposobu diagnostyki danego schorzenia.

Jak się przygotować?

- Do badania bez podania środka cieniującego nie jest wymagane szczególne przygotowanie, nie jest wymagane pozostanie na czczo.
- W przypadku badania w sedacji (uśpieniu) osoby dorosłej należy pozostać na czczo - co najmniej 6 h przed badaniem nie spożywać pokarmów, 2 godziny przed badaniem nie pić płynów.
- W przypadku badania w sedacji dzieci od 2 roku życia dziecko musi pozostać na czczo: 6 godzin przed badaniem jeśli jest karmione pokarmami stałymi, 4 godziny przed badaniem jeśli karmione jest mlekiem matki. Nie znieczulamy dzieci w trakcie infekcji i bezpośrednio po przebytej infekcji (umownie do 10 -14 dni po ustąpieniu objawów).
- Przed badaniem z podaniem środka cieniującego wymagane jest przygotowanie Pacjenta:
  - Pozostanie na czczo, czyli bez przyjmowania posiłków na 6 godzin przed badaniem i bez przyjmowania płynów na 2 godziny przed badaniem.
  - Zalecane jest wcześniejsze zwiększenie ilości przyjmowanych płynów (w przeddzień badania).

- Pobranie krwi, celem oceny funkcji nerek. Należy wykonać badanie oceny stężenia kreatyniny (oraz poziomu eGFR)
- Pacjenci bez choroby nerek oraz nie posiadający informacji o ich niewydolności, powinni pobrać krew nie wcześniej, niż 3 miesiące przed terminem badania TK.
- Pacjenci z chorobą nerek, posiadający informacji o możliwości niewydolności nerek, powinni pobrać krew nie wcześniej, niż 7 dni przed terminem badania TK.
- Pacjenci leczeni farmakologicznie z powodu choroby tarczycy powinni pobrać krew, celem oceny stężenia TSH. Badanie należy wykonać nie wcześniej, niż 2 tyg. przed terminem badania TK.
- W przypadku stężenia TSH poniżej dolnej granicy normy, niezbędna jest pisemna zgoda endokrynologa, internisty lub lekarza kierującego na podanie kontrastu jodowego.
- Pacjenci leczeni metforminą, bez istotnego uszkodzenia funkcji nerek (eGFR > 30 ml/min/1,73 m²), nie muszą zmieniać sposobu przyjmowania leku.
- Pacjenci leczeni metforminą, ze znacznym uszkodzeniem funkcji nerek (eGFR < 30 ml/min/1,73 m²) powinni przyjmować lek, do czasu badania, wg dotychczasowego schematu. Po badaniu lek należy odstawić. 48 godzin po badaniu TK należy ocenić stężenie kreatyniny (eGFR). Jeżeli czynność nerek nie ulegnie istotnej zmianie, można powrócić do przyjmowania leku.
- Ze względu na wskazania medyczne, w niektórych badaniach wymagane jest dożylnie podanie środków cieniujących. Pacjent ma prawo nie wyrazić zgody na podanie środka cieniującego, jednak w takich przypadkach wartość diagnostyczna badania może być znacznie ograniczona,

Każdorazowo decyzję o podaniu środka kontrastowego podejmuje lekarz radiolog nadzorujący badanie, w oparciu o dane medyczne. W niektórych przypadkach, z uwagi na choroby współistniejące, może być konieczna dodatkowa konsultacja nefrologa lub endokrynologa. Ze względu na przesłanki medyczne radiolog może zdecydować o braku możliwości podania jodowego środka cieniującego i wykonaniu badania TK bez wzmocnienia kontrastowego. O fakcie tym Pacjent jest każdorazowo informowany.

Tomografia komputerowa z podaniem środka cieniującego, zlecona przez lekarza ze wskazań życiowych, może być wykonana także w sytuacji, kiedy Pacjent ma przeciwwskazania do podania jodowego środka cieniującego (np. z powodu niewydolności lub innej choroby nerek lub choroby tarczycy). W takiej sytuacji decyzję zawsze podejmuje lekarz radiolog nadzorujący badanie (o ile jest to konieczne, we współpracy z lekarzem kierującym)..

Co ze sobą przynieść?

- aktualne skierowanie na badanie lub numer e-skierowania.
- aktualny wynik badania stężenia kreatyniny i TSH, jeśli jest wymagany (patrz wyżej).
- poprzednie wyniki badań diagnostycznych (opis + płyty)
- osoby niepełnoletnie zgłaszają się z rodzicem lub opiekunem prawnym, legitymującym się oryginałem dokumentu uwierzytelniającego opiekę nad niepełnoletnim i książeczką zdrowia dziecka.
- Pacjenci chorujący na astmę powinni posiadać przy sobie leki wziewne, stosowane w razie nasilenia duszności.

Prosimy o zgłoszenie się na wizytę 15 min wcześniej, w celu wypełnienia przed badaniem ankiety medycznej.

Czy są jakieś przeciwwskazania?

- Względny przeciwwskazaniem do wykonania badań z użyciem promieniowania jonizującego, w szczególności tomografii komputerowej, jest ciąża, z uwagi na szkodliwy wpływ tego promieniowania na rozwój płodu i możliwość wystąpienia wad rozwojowych płodu i dziecka po urodzeniu.
-

Przed badaniem:

- Podczas rejestracji na badanie weryfikowane będą Pana/Pani dane personalne i medyczne na skierowaniu. Upoważniony personel pracowni przeprowadzi wywiad, dotyczący ewentualnych przeciwwskazań i schorzeń mogących mieć wpływ na przebieg badania.

- W zależności od wskazań do badania, lekarz radiolog wybierze i zaakceptuje najbardziej optymalną diagnostycznie procedurę badania.
  - Jeżeli do badania potrzebne będzie podanie dożylnie środka cieniującego, konieczne będzie wkłucie do żyły i założenie wenflonu.
-

Po badaniu:

- Po badaniu z podaniem środka kontrastowego, zaleca się kobietom karmiącym piersią nie karmić dziecka w ciągu najbliższych 24h, a ściągnięty w tym czasie pokarm powinien zostać wylany.
  - Należy bez ograniczeń pić wodę niegazowaną.
  - Po podaniu środka cieniującego pacjent pozostanie w placówce, pod obserwacją personelu, przez ok 30 min.
  - Po badaniu w sedacji (uśpieniu) pacjent pozostanie w placówce, pod obserwacją personelu, przez minimum 30 min.
  - Założony wenflon zostanie usunięty przed opuszczeniem placówki.
-

TK Kolonoskopia wirtualna:

Należy zażyć zlecony przez lekarza lek przeczyszczający:

- Dzień przed badaniem (wczesnym popołudniem) zastosować preparat przeczyszczający (Fortrans, Xprep, Citrafleet, Moviprep). Preparat dostępny jest na receptę. Receptę wystawia lekarz kierujący na badanie. Przed zastosowaniem preparatu prosimy o przeczytanie ulotki informacyjnej dołączonej do leku). Przygotowujemy go rozpuszczając w wodzie, w stosunku 1 saszetka na 1 litr. Należy wypić 4l tak przygotowanego preparatu.
- Wieczorem, w dniu poprzedzającym badanie, należy zastosować preparat RECTANAL – jest to roztwór do wlewów doodbytniczych oczyszczających dolny odcinek jelita grubego

